



Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Virtute ac Sacrameto Pœnitentiæ

Bosco, Jean a

Lovanii, 1670

Concl. IV. Confessio, absenti facta, non semper est invalida; estò graviter peccaminosa extra necessitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73393)

verum est dicere: *Littera scripta manet*; & ideo multa homines audent dicere verbis; quae tamen scripto tradere reculant; ergo ex sui natura qualibet scriptura nata est esse publica; nam quoddam statim post Confessionem rumpatur; etiam per accidens est; immo communiter ab illis, qui sic confitentur, non rumpitur; quamquam alioquin modus scripto confitendi infortis sit, & à paucis frequentatus. Quocirca plures apud Dianam parte 3. tr. 4. resol. 128. existimant; legem Ecclesiasticam in tali casu non obligare; praesertim, quia plerumque talis modus non vacat omni periculo publicationis.

Sed contrarium verum videtur; nam quidquid sit de natura scripturae, quae indubie permanens est, in quo distinguitur à voce, quae naturam suam transiit; equidem quantum ad esse publicum, etiam vox nata est esse publica; sic enim hodie multa publicantur in Republica; tam civili, quam Ecclesiastica sola voce; & huiusmodi publicatio sufficit ad inducendam obligationem, quamvis scriptura saepe addatur, propter ejus permanentiam. Num ideo modus confitendi vocaliter apud solum Sacerdotem dicitur ex natura sua publicus? Minime; cur ergo modus scripto confitendi apud solum Sacerdotem praesentem; dici debeat publicus ex sui natura?

§ 1. Aliud est de modo confitendi per interpretem, qui necessario complectitur notitiam plurimum; ut patet; secus modus confitendi per scriptum; tamen hic & nunc fieri posset; ut ex eo plures devenirent in notitiam peccatorum. Et quamvis propter scripturam permanentiam sapienter natum sit fieri, ut plures deveniant in notitiam peccatorum ex Confessione scripta, praesertim quando mittitur ad absentem; quam ex Confessione vocali, quae non permanet; equidem aliunde, ut supra notavi, voces facilius audiri possunt à circumstantibus, quam scriptura legi.

Quapropter in Conclusionem additur illa particula: *si absit periculum infamiae*. Enimvero quando adest periculum infamiae; nequidem obligat Confessio vocalis aequo solum Sacerdotem; nisi ex propria charitate in articulo mortis, quando alioquin infirmus prudenter timet aeternam damnationem; juxta dictam Concl. praeced. multo minus Confessio per scriptum; utpote contra consuetum modum confitendi; & propterea illicita, nisi adfit iusta causa.

Quin immo dubitatur de valore, quando fieret Sacerdoti absentem, & plures resolvunt non valere, propter Constitutionem quamdam Clementis VIII. quam ad longum retulimus sect. 3. concl. 5. in qua damnat hanc propositionem: *Licere per litteras seu intermedium Confessario absentem peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente Absolutionem obtinere*. Nihilominus dico:

CONCLUSIO IV.

Confessio, absentem facta, non semper est invalida; estò graviter peccaminosa extra necessitatem.

Ultima pars est communis; tum, quia ille modus confitendi notabiliter delectatur à communi modo, & à communi praxi Ecclesiae; tum, quod per illam Confessionem non satis distincte & commode explicentur peccata; tum denique, quia per illum modum dispositio penitentis non potest sufficienter Confessario innoscere; potuit enim interea temporis, quo Confessio delata fuit absentem; & differtur Absolutio, peccata mortaliter, per consequens retrahat dolorem; ergo periculum invalidae Absolutionis potissimum cum disputetur de valore huiusmodi Confessionis; quod est signum facti manifestum gravitatis materiae; ergo si prohibita est, quidni graviter? Interim cum etiam probabile sit, illam valere; saltem quando fit ex intentione obtinendi Absolutionem à praesente, ut patet ex dicendis pro prima parte conclus. non video, cur non liceat in necessitate; in qua utimur materia & forma probabilis Baptismi, & aliorum Sacramentorum. Neque necessitas habet legem Ecclesiasticam.

Itaque principaliter disputatur & controversatur hic prima pars Conclusionis, cui à multis contrahitur, potissimum propter Decretum Clementis VIII. nam quod ad rationem attinet, illa potius videtur nobis favere; liquidem ideo Christus requisivit Confessionem ante Absolutionem; quia Absolutio est sententia remissionis peccatorum, quae non potest pronuntiaris incognita causa; non potest autem cognosci causa, nisi per ipsum reum crimina deferantur. Subsumo; atque possunt deferri crimina ad absentem, idque sufficienter ad sententiam valide ferendam ut constat ex iudiciis humanis; ergo &c.

Fateor non in omnibus argumentandum esse à iudicio humano, ad iudicium Sacramentale, ut patet ex alibi dictis; & impraesentiarum illi, qui admittunt validam Confessionem in absentia Confessarii, negant validam Absolutionem in absentia poenitentis; cum tamen & haec valeat in iudicio humano; sed dico, non esse recedendum à paritate, nisi vel ex Scriptura; vel ex communi sensu Ecclesiae constet de disparitate, id est, de contraria voluntate Christi. Jam autem neque ex Scriptura, neque ex communi sensu Ecclesiae constat, Christum requisivisse ad valorem Sacramentalis Confessionem in praesentia Confessarii, sicuti constat

Solvitur.

§ 1.

Differentia inter modum confitendi per interpretem, & per scriptum.

§ 2.

An valeat Confessio per scriptum facta absentem.

constat ex communi sensu Ecclesie post Clementem VIII. requisivisse Absolutionem in presentia penitentis. De Scriptura est res indubitata: de sensu communi Ecclesie disputari potest, propter Decretum Clementis, ad quod varii varie respondent.

Suarez disp. 21. sect. 4. n. 10. sic ait: Exi-
55. simo non fuisse mentem Sanctissimi, de hac
opinionem (puta Absolutionem moribundi, qui
dedit signa Penitentiae in absentia Confessa-
rii) tractare; sed solum de illa, quae dicit, Sa-
cramentum Penitentiae posse perfici ac con-
firmari inter absentes. Atque ita illam particu-
lam, Et, non esse divisivam, sed complexivam
sumendam; praecipue illud damnasse propter
eos, qui dicebant, Absolutionem posse dari
in absentia.

Moveor tum ex circumstantia litterarum
nam si aliud voluisset, potius id explicasset
per particulam, Vel. Item hoc clare indicat
illud singulare signum demonstrativum, Hanc
propositionem; nam ex eo constat, solum hy-
potheticam propositionem per modum unius
damnari. Tum propterea, quia illa erat con-
troverfia, de qua tractabatur; tum denique,
quia illa sola opinio est aliena ab usu Ecclesiae;
haec autem est illi & Decretis conformis. Ni-
hilominus declarationem hanc, ejusdem Ponti-
ficis censurae subiecto, sicut caetera omnia,
quae tam in hoc, quam in caeteris operibus
meis continentur. Haec tenet Suarez.

Si a me quaeritur, an declarationem hanc
Sedes Apostolica censuraverit? Respon-
sio patet ex Decretis, quae subijcio: Die 14.
Julii Anno 1605. Proposita causa P. Francisci
Suarii Jesuitae, & consideratis his, quae scripsit
to. 4. in 3. partem S. Thome sect. 4. disp. 21.
interpretando Decretum sel. record. Clement.
Papa VIII. factum die 20. Junii Anno 1602, quo
damnatae hanc propositionem videlicet, Licere per
litteras seu internuntium Confessario absenti
peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem
absente Absolutionem obtinere; ac etiam
matute discussis his, quae idem P. Suarez adduxit
in defensionem suae interpretationis, auditis vocis
Illustrissimorum Dominorum, Sanctissimus (Paulus
V.) decrevit, dictam interpretationem Patris
Suarez ad supradictum Decretum non subsistere,
& ideo amovendam esse ab eius libris, iuxta Decreta
aliae facta a sel. record. Clem. Papa VIII. de quibus
in actis sancti Officii.

Praeterea eodem anno die 20. Julii Sacra
Congregatio decrevit: Ex libris Patris Francisci
Suarez Jesuitae disp. 23. sect. 11. n. 12. amoveantur
infra scripta verba, videlicet: Atque ex hac
resolutione; asque ibi, in absentia Confessoris.
Idem P. Suarez corrigat suum librum, & ante-
quam evulget, ostendat huic Sacrae Congregationi.
Tertium Decretum datum fuit eodem
anno 18. Augusti, & sic sonat: Sanctissimus
decrevit ex to. 4. Patris Suarez Jesuitae in 3. par-

tem S. Thome disp. 21. de Confessione sect. 4. cui
titulus est: Utrum de necessitate Confessionis
sic; ut penitens Sacerdoti praesenti imme-
diatè, & per seipsum revelet peccata sua, to-
tam esse amovendam, nec aliam eius loco subrogan-
dam.

Propter haec ergo Decreta Multis videtur,
utramque propositionem divisivè esse damna-
tam, qui ad primam rationem Suarii respon-
dent; licet ex natura sua particula, Et, sit
copulativa; nihilominus accipi pro disjunctiva,
Vel, quoties ex subiecta materia hoc colligi-
tur. Impraesentiarum autem colligitur; quia
eodem modo loquitur Pontifex de utraque
propositione, Alias enim neque esset illicitum
dicere, Absolutionem valere datam absenti,
dummodo Confessio fuerit facta praesenti,
quod nequidem ipse Suarius audeat admittere.

Confirmatur; quia propositio copulativa
requirit, ut utraque pars sit vera, ut in hac
Christus cepit predicare, & mortuus est anno
decimo quinto Tiberii Caesaris.

Planè, inquis; hoc requirit, & ideo merito
haec propositio damnaretur, quia licet verum
sit Christum cepisse predicare anno praefato,
tamen cum constet tribus annis praedicasse,
apertè falsum est, eodem anno fuisse mortuum.
Ergo si damnaretur, utraque propositio seorsim
esset damnata, quomodo id sequitur? Nam
prior est de fide.

Si inferas; ergo utraque seorsim est proba-
bilis, sive neutra seorsim est damnata; negatur
tursum Consequentia; quia posterior est apertè
contraria Sacrae Scripturae.

Rationem à priori assignat Arriaga disp. 36.
n. 48. quia inter haec extrema, scilicet: Copu-
lativa tantum propositio damnatur, & Utrumque
etiam divisivè damnatur, est medium, scilicet,
unam tantum determinatam ex illis esse dam-
natam.

Unde putat hic Auctor, Declarationem
Suarii non fuisse reprobatae à Pontifice, nisi
hoc sensu; utputa, propositionem copulati-
vam sic esse damnatam, ut tamen utraque di-
visiva maneret probabilis, id est, ut possit tam
Confessio fieri absenti, si detur Absolutio praesenti;
quam è contrario, possit dari Absolutio
absenti, si facta est Confessio praesenti; qui
utique sensus merito reprobatus fuit, quia re-
verè Absolutionem posse dari absenti; tamen si
Confessio facta foret praesenti, non est amplius
probabile. Ergo non est amplius probabile,
Confessionem validè fieri absenti, si detur Ab-
solutio praesenti; negatur Consequentia.

Sive ergo propositio damnata dicatur una;
quae erat secunda probatio Suarii, sive duplex;
parum refert; non enim sic una est, ut non
etiam sit duplex; una videlicet copulativa, in-
cludens duas categoricas.

Si dixeris; ergo non est ratio, quare magis
una censeri debeat damnata; quam altera; quia
G g g g 3 Pontif.

57.
Responde-
tur ad 1. ra-
tionem sua-
til.

Confirma-
tur respon-
sio.

58.
Rejicitur,
haec respon-
sio.

Arriaga

59.
Quo tenet
declaratio
Suarii fuerit
reprobata.

60.
Obiectio.

IV.
on sem-
graviter
ecclesia-
um, quia
iter dehis
proxi Ec-
onfessionem
xplicetur
illum mo-
est suffici-
tur enim
clata fuit
, peccalle
talle dolo-
olutionem;
ore hujus-
um satis
ego si pro-
rim cum
em quan-
olutionem
oro prima
licet in
& forma-
ramentis
Ecclesia-
e contro-
cui à mul-
Decretum
nem atti-
siquidem
ante Ab-
tia remis-
onuntari
hocci cau-
Sub-
ad absen-
validè fe-
ergo &c.
atandum
ceramora-
gentia-
Confes-
validam
s; cum
no; sed
nisi vel
Ecclesiae
aria vo-
riperta,
constat,
ramenti
fient
constat

55.
Responde-
tur ad
Clem. VIII.

56.
Responde-
tur ad
Clem. VIII.

60.
Obiectio.

Responsio
Arriagæ.

Pontifex nihil plūs dicit de una, quàm de alia. Respondet Arriaga suprà n. 49. Vi verborum damnationis nihil speciale colligi, ut etiam de eo casu in propositione illa: *Christus cepit predicare &c.* vi illius damnationis nihil speciale de una potiùs, quàm de altera inferri possit; per hoc tamen non excluditur, quòd minùs aliunde habeamus fundamenta, unde id clarè possimus colligere. In præsentem ergo casu nostro dico, Absolutionem posse dari absentem, nunquam fuisse in Ecclesia auditum, nec probabile; ac proinde juxta eum sensum meritò dicimus, non admisisse Pontificem, quòd utraque pars ejus copulativa sit permissa seorsim, non simul; per hoc tamen non debemus negare, unam saltem esse verà. Hucusq; Arriaga.

61.
Rejicitur.

Sed & de ipso dici verissimè potest: *Quandoque bonus dormitat Homerus.* Quid enim aliud clamant omnes libri, quàm ante Decretum Clementis VIII. non infimè notè Theologos asseruisse valorem Absolutionis, datæ absentem? Audiamus ipsam Arriagam disp. 30. sect. 4. *An Absolutio dari possit absentem.* In hac quaestione, inquit, post decisionem Clementis VIII. qui id speciali decreto prohibuit, & doctrinam, asserentem id esse licitum, damnavit, non est cur multum fatigemur. Vide Suarezium disp. 19. sect. 3. ubi multos refert ex Dominicana Familia, & ex aliis, qui ante eam prohibitionem docuerunt id posse fieri. Hæc ille.

Et sanè si nunquam fuisset auditum in Ecclesia, Absolutionem posse dari absentem, quid opus erat Decreto Clementis VIII.? Quin immo illa erat controversia; ut bene Suarez suprà notavit, quæ tractabatur in Ecclesia; & quia multi sine scrupulo conscientia absolvebant in absentia, ideo Clemens VIII. edidit suum Decretum, ut istè errori obviaret. Unde colligi posset, Clementem de sola Confessione in absentia nihil decessisse, sed reliquisse illam in terminis antiquis; adeòque priorem propositionem categoricam addidisse explicationis gratiã, & ad declarandum casum, ut in præxi tunc erat.

62.
Responsio
Hiquæ.

Respondet Hiquæus in suo Comment. 4. dist. 17. n. 143. In materia doctrinali, & definitionibus Ecclesie; illa superfluitas non est admittenda; neque particula declarativa ita adduntur, ut imperfectum sensum, & explicitum non faciant. Confirmatur; quia si intentio Pontificis esset tantum damnare Absolutionem datam in absentia, & non Confessionem factam absentem sacramentaliter; solum perstringeret illam exprimendo seorsim; & in recto materiam censure, v. g. *Absolvere absentem, confitentem per literas, aut internuntium*; quia ergo in recto comprehendit utramque propositionem directè, & sub eodem tenore præmisit censure, tamquam membra ejus copulativa diversa, sequitur utramque

propositionem comprehendisse, & non unam solum. Hactenus Hiquæus.

Sed contra; si Pontifex sic illam perstringisset: *Absolvere absentem, confitentem per literas, aut internuntium*, jam nullatenus comprehendisset casum, quo aliquis vocaliter fuisset Confessus Sacerdoti præsentem, à quo absente absolveretur; qui tamen debet comprehendere, & jam comprehenditur; ut suprà ostendimus: unde hic nulla est superfluitas, neque particula illa declarativa ita additur, ut imperfectum sensum faciat, sed proponit casum, de quo quærebatur, & qui erroneè practicabatur.

Fateor, potuisset Pontifex absolute decernere & dicere: *Nullò omnino casu valet Absolutio data absentem*, & tunc cessasset omnis quaestio de Confessione facta absentem; sed quòd nunquam Pontifices aliquid decreverint, etiam in materia doctrinali, de quo postea acriter fuit disputatum, & adhuc disputatur; quomodo debeat intelligi, tametsi clarior potuissent loqui, & sic impedire omnem controversiam, in æternum non credam.

Vultis unum exemplum ex mille? Concilium Trid. sess. 14. c. 3. docet, Sacramentum Penitentia formam in illis ministris verbis positam esse; *Ego te absolvo &c.* eequidem disputatur, an hæc omnia verba sint essentialia; an præter illa: *Ego te absolvo*, alia requirantur ad essentiam, propter ly *Et*. Et putas, quia non potuisset clarior proponere illam doctrinam? Non est dubium quin potuisset. Quare ergo non fecit? Respond. verbis Salomonis Eccl. 3. v. 11. *Cuncta fecit bonus in tempore suo, & mundum tradidit disputationi eorum; ut non inveniat homo opus, quod operatus est Deus ab initio usque in finem.*

Neque plus ponderis habet aliud argumentum ejusdem Auctoris n. 144. Materia Sacramentalis, & forma requirunt ex communi institutione Sacramenti determinatam præsentiam, cui non derogat ratio particularis hujus aut illius Sacramenti, v. g. Penitentia, sicut in materia judiciali ordinata est; ergo nulla Confessio est sacramentalis, licet aliàs possit esse sacramentalis, si adessent requisita, nisi illa, quæ proximè & immediatè quantum est ex natura actus, est capax Absolutionis; neque è contrà Absolutio est sacramentalis, nisi illa, quæ supponit Confessionem sacramentalem, cui immediatè possit applicari per se Absolutio ab habente jurisdictionem, & servatà approximatione requisita & determinatà.

Sed Absolutio in absentia ex natura sua, & institutione divina non est sacramentalis: ergo neque Confessio in absentia per scriptum, aut internuntium facta, est sacramentalis magis, quàm Confessio facta laico, quæ aliàs esset sacramentalis & valida si fieret Confessio

non est tamen sacramentalis, quia nequit fieri in ordine ad Absolutionem, quam ille nequit dare cum non sit iudex; ideoque Confessio illa est extrajudicialis, non vero judicialis: sed perinde nequit Sacerdos in absentia absolvere, sicut nec laicus præsens; ergo Confessio facta in absentia Sacerdoti est extrajudicialis, & nullo modo judicialis, neque consequenter sacramentalis. Hucusque Hiquæus.

Respondeo unico verbo; si naturam actionis attendimus seclusâ institutione Christi, nescio sanè, quare etiam Absolutio in absentia penitentis non sit judicialis, & per consequens sacramentalis; nam absolutio rei absentis in foro externo est judicialis. Cur ergo similiter Confessio in absentia per scriptum, aut internum, non erit judicialis, & sacramentalis? Etenim accusatio rei absentis in foro externo est judicialis. Quemadmodum autem accusatio, facta non iudici in foro externo ab omnibus dicitur, & reuera est extrajudicialis; sic quoque Confessio facta laico, ab omnibus appellatur, & reuera ex natura sua est extrajudicialis, & per consequens non sacramentalis.

Verùm enim verò si consideremus institutionem divinam, quæ potuit aliam accusationem & Absolutionem requirere in sacramentali iudicio, quàm necessaria, aut sufficiens sit in iudicio humano, & attentâ, inquam voluntate divinâ; est ea requisiverit Absolutionem in præsentia, ut jam constat ex communi sensu Doctorum; equidem non bene inferitur, ergo etiam requisiverit accusationem in præsentia. Quemadmodum non bene sequitur, Sacerdos non potest absolvere sacramentaliter per alium; ergo penitens non potest sacramentaliter confiteri per alium: Sacerdos non potest absolvere sacramentaliter scripto aut nutibus; ergo penitens non potest sacramentaliter confitenti scripto aut nutibus.

Quærisâ me, cur Christus potius requisiverit Absolutionem in præsentia quàm Confessionem? Quæro ego à te, cur Christus potius requisiverit Absolutionem verbalem, quàm verbalem Confessionem? Cur potius requisiverit immediatam Absolutionem Sacerdotis, quàm immediatam Confessionem penitentis? Stat pro ratione voluntas, quæ non potest esse nisi summè iusta, utpote per quam, teste D. Damasc. lib. 2. de fide c. 29. res omnes aptè congyuè, gubernantur. Ipsa est, quæ (ut legitur Sap. 8. v. 1.) attingit à fine usque ad finem fortiter & disponit omnia suaviter.

Si à me quærat (inquit S. Augustinus lib. de Correp. & Grat. c. 8.) cur eis Deus perseverantiam non dederit, quibus eam, quæ christiane iuventis dilectionem dedit, me ignorare respondeo Aug. 10. . . . audio dicentem Apostolum: O homo tu quis es qui respondeas Deo? Et O altitudo divitiarum &c. Quantum itaq; nobis iudicia sua mani-

festare dignatur, gratias agamus; quantum verò abscondere, non adversus eius concilium murmuremus, sed hoc quoq; nobis saluberrimum esse credamus.

Interim do rationem aliquam disparitatis, Confessio secundum nos solum est conditio præviè requisita, & non pars essentialis intrinseca Sacramenti; sicut ergo in aliis Sacramentis (Matrimonio excepto) requiritur ad valorem præsentia subiecti seu suscipientis Sacramentum; non enim abluitur nisi præsens, nec confirmatur, nec ordinatur, nec iungitur nisi præsens, nec consecratur panis, aut vinum nisi præsens, vel administratur Eucharistia nisi præsenti, ita etiam conveniens fuit, ut non absolveretur sacramentaliter nisi præsens; estò absens posset subministrare materiam extrinsecam Sacramenti, id est, ponere conditionem præviàm, sine qua penitens præsens non posset sacramentaliter absolvi.

Dices; si valet argumentum ab aliis Sacramentis, lotio debet esse præsens, dum profertur forma Baptismi; ergo etiam Confessio, dum profertur forma Absolutionis.

Resp. neg. Conf. Ratio discriminis jam est assignata; quia Confessio non est materia intrinsecè componens Sacramentum Pœnitentiæ, quemadmodum ablutio est materia intrinsecè componens Sacramentum Baptismi; & estò intrinsecè componeret, ut alii volunt, certum est apud omnes, non requiri talem præsentiàm Confessionis, qualis requiritur ablutio- nis; sed sufficit Confessionem semel factam non fuisse retractatam, aut certè non aded longo tempore præcessisse; idque exemplo iudicii humani, in quo accusatio longiori tempore potest præcedere sententiàm, & nihilominus unum aliquod iudicium cum illa constituitur, quàm ablutio possit præcedere formam Baptismi.

Ratio est; quia quod absolvitur per sententiàm, aut retinetur, non est ipsa accusatio, sed crimen accusatum; illud autem semper est præsens in notitia iudicis, ortâ ex præcedente accusatione. Quamvis ergo non in omnibus liceat argumentari ab aliis Sacramentis, ad præsens Sacramentum Pœnitentiæ; equidem videtur Christus voluisse, ut nullum ex omnibus (excepto Matrimonio) administraretur nisi præsenti.

Et quamvis potuisset velle, ut etiam Confessio non fieret validè nisi præsenti, sanè id voluisse, nobis non satis constat. Immo potius contrarium ex praxi Ecclesiæ, quæ his verbis exprimitur in Rit. Roman. Tit. De Sacram. Pœnit. Quod si inter consistendum, vel etiam antequàm incipiat confiteri, vox & loquela agrum desiciat, nutibus & signis conetur, quoad eius fieri poterit, peccata penitentis cognoscere; quibus utcumque vel in genere, vel in specie cognitis, vel etiam si consistendi desiderium vel per se, vel per alios ostenderit, absolvendus est.

Nota;

Ratio alia qua disparitatis.

Objecit.

Solvitur.

68.

Confessio nem posse fieri absentem, probatur ex Rit. Roman.

in unam
perstrin-
per litter-
compre-
er fuisset
absente
prehendi-
offendi-
, neque
ut im-
casum,
acticaba-
de decer-
Absolutio
actio de
unquam
in ma-
iter fuit
nomodo
scent lo-
siam, in
Concl.
ramenti
i verbit
dem di-
entia; &
uirantur
as, quia
doctri-
Quare
omnis
pore suo,
non in-
ab initio
gument-
a Sacra-
mmuni-
quæ.
66.
Cur Chri-
stus potius
requisiverit
Absolutio-
nem in præ-
sentia quàm
Confessio-
nem?

Nota, siue per se, siue per alios; ergo non debet illud desiderium ostendere in presentia Confessarii, alioquin frustra adderetur, siue per alios, nam ostendere desiderium in presentia Confessarii, est Confessarium per seipsum cognoscere desiderium; quando à poenitente ostenditur. An fortè putas, contractum Matrimonii fieri in presentia Parochi, quando Parochus corporaliter presentis, sed aliis intentus, non percipit per seipsum consensum contractuum? Certum est quòd non. Ergo si sufficiat ostendere desiderium per alios, sufficit illud ostendere aliis in absentia Sacerdotis, à quibus Sacerdoti manifestetur, siue in presentia infirmi, jam desituro sensibus, siue in absentia infirmi, cum Rituale generaliter loquatur, nec minimo verbo significet, illam manifestationem per alios debere fieri in presentia infirmi.

69. & alia antiquis Ritibus.

Item ex S. Leone.

Conc. Arab. I.

Carthag. 3.

& Carthag.

70. Respons. ad Rit. Rom.

Rejicitur.

Clarissimè hunc casum expresserunt antiqua Ritualia Romana (ex quibus novum fuit desumptum) dum dicunt: Adstantibus autem infirmo debet credi, si perhibent testimonium, quòd petierit Confessionem, & ostenderit signa Contritionis.

Clarissimè autem S. Leo Epist. 91. ad Theod. ibi: Verùm (ut dixi) etiam talium necessitati ita auxiliandum est, ut nec actio illius Penitentia, nec Communionis gratia denegetur; si eam, etiam amisso vocis officio, per iudicium integri sensus querere comprobetur, quòd si aliqua vi egritudinis ita fuerint aggravati, ut quòd paulò ante posscebant, sub presentia Sacerdotis significare non valeant, testimonia eis fidelium circumstantium prodesse debent, ut simul & Penitentia (sacramentalis) & reconciliationis (publicae) beneficium consequantur.

His consonat Conclium Arausicanum I. cap. 11. (aliàs 12.) sequentis tenoris: Subitò obmutescens, prout statutum est, baptizari, aut Penitentiam accipere potest, si voluntatis praevitae testimonium aliorum verbis habet, aut presentis in suo nutu. Simili modo loquitur Carthag. III. cap. 34. Ut egrotantes, inquit, si per se respondere non possunt, cum voluntatis eorum testimonium sui dixerint, baptizentur. Similiter & de poenitentibus agendum est.

Accedat Carthag. IV. c. 63. (aliàs 76.) & refertur cap. Is qui 26. q. 6. Is qui Penitentiam in infirmitate petit, si casu, dum ad eum Sacerdos invitatus venit, oppressus infirmitate obmutuerit, vel in phrenesim versus fuerit; dent testimonium, qui eum audierunt, ut accipiat Penitentiam. Et si continuo creditur moriturus, reconcilietur per manus impositionem, & infundatur ori eius Eucharistia.

Sed quid ad hæc Adversarii? Nam nihil hodie tam apertè dici potest; quin obscurari possit ab his, qui somnia sua Apocalypsis arbitrarentur. Itaque ad Rituale Roman. respondent I. errorem irreplisse, & ponendum fuisse: Absolvendus non est.

Subtilis profectò Apocalypsis, quæ non solum destruit & invalidat Confessionem in

absentia, sed etiam in presentia Confessarii, ut nimis manifestum est illis, qui non habent oculos fumo contrariae opinionis excaecatos. Et nescio, quomodo sic aliquis possit habere oculos excaecatos, ut hoc non videret.

Respondent II. illud Rituale non habere auctoritatem, sed solum approbationem Pontificis, sicut alii libri; collectores autem seu revivores, immo & Paulum V. tanquam hominem privatum errasse, ponendo secretum antea à Clemente VIII. prohibitum. Ecce secunda Apocalypsis.

Sed quam vana, jam ostendit ex Bulla praefixa Rituali, quæ sic incipit: Apostolica Sedes per abundantiam divinae gratiae, nullis suffragantiis meritis, prepositi, nostrae sollicitudinis esse intelligimus, super universam domum Dei ita invigilando intendere, ut opportunis iudicis magis rationibus provideatur, quòd sicut admonet Apostolus, omnia in ea honestè & secundùm ordinem fiant; præcipue verò quæ pertinent ad Ecclesiam Dei Sacramentorum administrationem, in qua religiose observari Apostolicis Traditionibus & sanctorum PP. Decretis constituta ritus & ceremonias pro nostris officiis debito curam & minime tenemur.

Et infra: His ita constitutis (putà Breviario, & Missali Romano per Pium V. ac Pontificali Rom. per Clementem VIII.) restat, ut non etiam volumine comprehensi, sacri & sancti Ecclesiae Catholicae ritus, qui in Sacramentorum administratione, aliisque Ecclesiasticis functionibus servari debent ab iis, qui curam animarum gerunt Apostolicae Sedis auctoritate prodirent; ad cuius voluminis praescriptum, in tanta Ritualium multitudine, sua illi ministeria, tanquam ad publicam & obsequiant normam peragerent; non, ac sicuti dudum iniquè pede ambularent cum consensu.

Ecce comparat Paulus V. suum Rituale, Breviario, Missali, & Pontificali Romano. Ac paucis interjectis: In quo (Rituale) cum receptos & approbatos Catholicae Ecclesiae ritus suo ordine digestos conspexerimus, illud sub nomine Ritualis Romani merito edendum; publico Ecclesiae Dei bono indicavimus.

Tandem sic concludit: Quapropter hortamur in Domino Venerabiles Fratres Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios eorum Vicarios, nec non Abbates, Parochos universos ubique locorum existentes, & alios, ad quos spectat, ut impellerent, tanquam Ecclesiae Romanae filii, eiusdem Ecclesiae omnium Matris & Magistrae auctoritate constituto Rituali, in sacris functionibus utantur; & in re tanti momenti, quæ Catholicae Ecclesiae, & ab ea prædicti usus antiquitatis statuit, inviolate observent. Quid vobis videtur de hac approbatione? Nonne similis approbationibus aliorum librorum? Totius Caelorum polis inter se differunt.

Et verò quomodo inoffenso pede ambulabimus, ministeria nostra peragentes ad praescriptum huius voluminis, si continet errorem antea damnatum à Clemente VIII? Sicut ergo a

pro temerario habetur, qui rejicit ritum, quo Sacerdotes, quando ordinantur, cum Episcopo consecrantur: quia ritus ille approbatus est in Pontificali Romano; quidni etiam temerarius sit, qui rejicit Absolutionem infirmi, qui dedit signa Contritionis in absentia Confessarii? Ita eum appellat Joannes Poncius in suo cursu Theol. disp. 46. n. 96.

Quod probè intelligens Congregatio Eminent. Card. S. Inquisitionis Generalis, cum Aliqui apud eam dixissent, Rituale debere corrigi, eò quòd adverteretur Decreto Clementis VIII. die 2. Decemb. Anno 1621. coram Pontifice decretum fuit, observari Rituale, & nihil illud adverteri Decreto Clementis propter aliam, & aliam rationem. Et cum paulò post in eadem Congregatione interrogatum esset, quid in illo casu esset agendum, respondit orator, servandum esse Rituale. Ita refert Lugo disp. 17. n. 52. penes quem sit fides. Quis adhuc audeat dubitare de auctoritate Ritualis?

Ad auctoritatem Leonis respondetur à Quibusdam; Pontificem eò loco agere de infirmo, qui antea confessus fuerat. Sed hæc responsio manifestè rejicitur ex verbis præcedentibus, quæ hic subjicior: *Oportet unumquemque Christianum conscientia sua habere iudicium, ne converti ad Deum de die in diem differat, ne cum satisfactionis sui tempus in fine vite sue constituit, quia periculum hæc se conditione fragilitatis & ignorantia humana concludat, ad paucorum horarum se reservet incertam; & cum post plenioris satisfactionis indulgentiam promoveri, illius temporis angustias eligat, quo vix inveniat spatium vel Confessio penitentis, vel reconciliatio peccatoris. Verum (ut dixi) etiam rationem necessitati auxiliandum est &c. ut supra. Ergo loquitur Leo de illis, qui Confessionem differant de die in diem, usque ad ultimum vitæ, & non de his, qui antea confessi fuerant.*

Et sanè si priùs confessi fuerant, quorsùm requirebatur testimonium adstantium de quæsitâ actione penitentia? An fortè, quia agit Pontifex de penitentibus publicis? Sic enim Aliqui ipsum interpretantur, uti & Decreta Consiliorum superius allegata.

Verùm si penitentes publici, neque ipsi erant necessarium testimonium fidelium circumstantium de postulata actione Penitentia; cum ipsa Penitentia publica sit tale testimonium, & talis postulatio; nam Penitentia publica vel conseqebatur Penitentiam privatam seu sacramentalem; aut certè finis ejus, erat reconciliatio cum Deo, & Ecclesia. Hoc ipso ergo quòd aliquis erat penitens publicus, facti exterioris significabat suam voluntatem consequendi beneficium Penitentia, & reconciliationis, ut proinde non foret opus, alio indicio integri sensus quærete actionem Penitentia, & Communionis gratiam, quod tamen indicium requirit ibi Pontifex.

Apposuit Doctor Angelicus Opusc. 65. §. de

Sacramento Unct. in fine: Si, inquit, infirmus, qui petit Unctionem, amiserit notitiam, vel loquelam, antequam Sacerdos veniet ad eum; nihilominus ungetur eum Sacerdos; quia in tali casu debet etiam baptizari, & à peccatis absolvi; extra de Baptismo & eius effectu. Majoris.

Verùm in hoc capite nulla fit mentio Absolutionis à peccatis; & idè forè Nonnulli intelligunt D. Thomam de Absolutione deprecatoria: *Miseretur &c.* Sed hic intellectus repugnat proprietati verborum, & idècò non admittendus; ubi proprietates commodè potest servari, sicuti hic potest.

Quæ cum ita sint, dico, talem infirmum non tantùm posse, sed etiam debere absolvi, & graviter peccare, qui non absolvetur, eisdè probabile foret; quòd Absolutio non valeret; cum enim longè probabilius sit valere, extrema necessitas proximi obligat unumquemque sub gravi peccato (cum periclitetur aterna salus, quæ est res omnium maxima) ut, quantum commodè fieri possit, illi subveniatur, etiam medio incerto, quando certius haberi nequit; præsertim cum hoc medium præscribant citatæ auctoritates. Et quoniam nullam faciunt mentionem alicujus conditionis, Plures negant, eam adhibendam; nisi esset speciale dubium de interna dispositione penitentis.

Sed nunquid requiruntur testes fideles, testes immediati, testes, inquam, plures, & non sufficeret unus fide dignus, mediatus, & infidelis? Respondeo; cum illud testimonium non ordinetur ad conferendum Sacramentum testificantis, sed solum ad manifestandam voluntatem infirmi; parùm refert, an sit homo fidelis, an infidelis; dummodo sit fide dignus, sicut infidelis potest esse in hoc casu; cum sui nihil referat, an penitens absolvatur, immo mallet quòd non absolveretur.

Deinde in hoc casu non fit præjudicium tertio, & idè sufficit unus testis. Quamvis enim Rituale, & alia Decreta videantur requirere testimonia plurium, equidem intelligi possunt & debent in sensu distributivo, non copulativo; eo modo, quo Tridentinum potest & debet intelligi, quando sess. 23. de Reformat. c. 15. *Decernit, nullum, etiam Regularem, posse Confessiones secularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus iudicetur.* Potest, inquam, & debet intelligi *ly Ab Episcopis*, in sensu distributivo, non copulativo, cum certum sit sufficere approbationem unius Episcopi, pro una diecesi.

Dices; cap. Licet. 23. de Testibus, sic scribit Alexander III. *Licet quadam sint cause, quæ plures, quam duos exigant testes, nulla est tamen causa, quæ unius testimonio (quamvis legitimo) terminetur.*

H h h h Resp.

76. In casu proposito infirmus debet absolvi sub gravi peccato.

77. An sufficeret unus testis, mediatus & infidelis?

Code. Tit. 4.

78. Obiectio ex cap. 23. de Testi.

Responſio. Resp. cum Gloſſa ibidem verb. *Vnius: Hoc verum est in alterius præiudicium.* Jam autem, ut diximus, Absolutio non est in alterius præiudicium, sed in solum bonum pœnitentis. Porro irreverentia Sacramenti, si forte invalidè administratur, abſtergitur per extremam necessitatem, ut in multis aliis casibus, de quibus sibi egimus.

79. Hinc etiam non requiritur testimonium immediatum, id est, ab iis, qui immediatè audiverunt, vel viderunt signum Pœnitentiæ, sed sufficit mediatum. Quidni sufficeret, ut aliquis posset absolvi in extrema necessitate, cum sufficiat, ut quis censeatur baptizatus? Præsertim cum neque Rituale, neque alia Decreta, immediatorum testimonium meminerint. Confirmatur; quia valet Confessio, facta per duplicem interpretem, uti & Matrimonium.

Neque quòd detur in præſentia infirmi. Perinde autem est, prout superiùs insinua- vi, sive illud testimonium detur in præſentia infirmi, sive in eius absentia; quoniam Rituale non aliud requirit quàm testimonium per alios. Nec obstant verba Leonis; *Testi- monia eis fidelium circumſtantium*; quia loquitur de eo, quod ordinariè contingit: solent enim circumſtantes dare illud testimonium. Et verò quia communiter circumſtantes sunt fideles, ideo dixit: *Fidelium circumſtantium*; quamquam, ut mox probavimus, sufficerent testimonia infidelium.

Quid ergo ad Decretum Clementis? Num- quid aliud Leo, & Paulus nuntiant, aliud Clemens clamat? An pœnitentem in absentia confessum, simul possumus absolvere, & non absolvere?

80. Respondent Nonnulli, in hoc casu non fieri Confessionem absentis; quia illa voluntas con- fitendi ante destitutionem sensuum indicata, moraliter perseverat in, seu cum ipsa destitu- tione sensuum; adeoque Sacerdos jam præſens infirmo, censetur eum absolvere, non præcisè propter signum datum in eius absentia; sed propter voluntatem confitendi, quam præſens cognoscit ex eo, quòd sciverit voluntatem illam fuisse, & jam hominem inveniat in illo statu, in quo illa voluntas moraliter perseve- rat, id est, in tali statu, in quo non potest, tamen vellet, novo signo præteritam volunta- tem ratificare.

Unde existimant hi Auctores, novum si- gnum esse de necessitate Sacramenti in homine sano, cui hoc possibile est, si velit. Per quod utique novum signum Confessio, quæ antea erat facta absentis per litteras, vel internun- cium, jam fit præſenti, vel vocaliter, si si- gnum est vocale, v. g. *Accuso me de his, que cognovisti per litteras, vel per internuncium, vel certè realiter, si signum est reale, v. g. tunſio pectoris, lachrymæ &c.* adeo ut si per litteras, vel internuncium omnia peccata in specie, &

ſigillatim fuissent explicata, directè ab illis ab- solveretur, absque obligatione iteratò illa con- fitendi.

Alii dicunt, ægrotum tunc confiteri in præſentia, quasi per interpretem, scilicet cir- cumſtantes, qui testimonium dant postulatæ Absolutionis; qui autem confitetur per inter- pretem Confessario præſenti, secundum om- nes sacramentaliter confitetur, & validè ab- solvitur. Nec refert, quòd infirmus tunc non habeat præſentiam aliquam moralem & huma- nam, eò quòd fit sensibus destitutus; quia illa præſentia non videtur requiri. Patet; quia potest infirmus absolvi post Confessionem factam integris sensibus, estò quando absolvitur fit sensibus destitutus, & tamen non minus re- quiritur præſentia ad Absolutionem, quàm ad Confessionem. Sufficit igitur præſentia phy- sica.

Contra hanc responſionem arguit Eminen- tiſ. n. 67. Primò; quia ex ea sequitur, necessarium omnino esse ad valorem Absolutionis, quòd testimonium detur in præſentia infirmi; Consequens autem est falsum, & contra men- tem Ritualis, & antiquorum Decretorum.

Secundò; quia ad hoc, ut Confessio, quæ fit per interpretem, dicatur propriè & in ri- gore fieri in præſentia Confessarii, debet Confessarius esse præſens, quando pœnitent loquitur interpreti, & manifestat ei sua pec- cata; patet, quia Confessio est manifestatio, quæ pœnitens Confessario manifestat sua pec- cata; hæc autem manifestatio confatur ex locutione pœnitentis ad interpretem, & in- terpretis ad Confessarium; ac proinde in no- stro casu Confessio non fieret in præſentia Confessarii nisi inadæquatè.

Confirmat exemplo Matrimonii, cui ut con- iugum valeat, debet esse præſens Parochus, quando conjuges expriment suum consensum inter- preti.

Respondeo ad ultimum; ut valeat Matri- monium initum per Procuratorem, non requiritur præſentia Parochi, & testium in confu- sione instrumenti, sive quando datur manda- tum contrahendi; sed in ipſo contractu, sive dum Procurator exprimit consensum Principalis seu mandantis, ut habet recepta Multo- rum opinio. Cur ergo non similiter sufficiat ad valorem Matrimonii, quòd Parochus sit præſens, quando interpres exprimit consensum conjugum? Nam in illa expressione solùm perficitur contractus, in tantum ut si ante ex- pressionem interius revocasset suum consen- sum, Matrimonium non valeret. Sed de hac controversia in proprio tractatu.

Interim do rationem disparitatis inter Con- fessionem, & Matrimonium; præſentia Pa- rochi requiritur, ut Ecclesiæ possit constare de Matrimonio contracto; ac verò præſentia Confessarii, ut cognita causâ, id est, peccata pœni-

penitentis, & internâ ejus dispositione, quantum commodè fieri potest, penitentem sibi præsentem coram Deo absolvat. Præsentia Parochi est necessaria ad evitanda gravia peccata, quæ (ut or verbis Tridentini sess. 24. de Reform. Matr. c. 1.) ex clandestinis Matrimonii ortum habent; præsertim vero eorum, qui in statu damnationis permanent, dum, priore uxore, cum qua clâm contraxerant, relicta, cum alia patiam contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio vivunt. At verò præsentia Confessarii est necessaria, tum ut meliùs cognoscat statum penitentis, tum ne omnino tollatur verecundia, quæ, ut ait Scotus 4. dist. 17. n. 32. est pœna magna in Confessione.

Potro hæc verecundia non est major, aut minor ex eo præcisè, quòd Confessarius sit præsens vel non præsens, quando penitens loquitur interpreti, dummodo penitens præsens sit, quando interpretis manifestat peccata Confessario; & æqualiter potest Confessarius cognoscere statum penitentis; præsertim si penitens sit præsens humano modo. At verò ut Ecclesiæ possit constare de Matrimonio contracto, & per consequens, ut evitentur gravia peccata, quæ ex Matrimonio clandestino ortum habent; indubiè plurimùm conducit, quòd Parochus videat conjuges exprimentes suum consensum interpreti, ne forte postea negent, se interpreti fuisse locutos.

Quin immo tamen si Parochus vidisset eos loquentes interpreti, adhuc putant Aliqui Matrimonium non valere, quia dicere possent, interpretem fuisse mentitum, & ipsi interpreti, contrarium asserenti, utpote qui non sit testis in propria causa, non deberet credi. Unde Parochus tali casu non potest testari, nisi de alieno auditu, quod non videtur sufficere, maximè in teste qualificato, qualis est Parochus.

In hanc sententiam propendet Basilius Pontius lib. 3. de Matr. c. 21. n. 10. quamvis contrarium doceat Sanchez lib. 3. de Matr. disp. 39. n. 3. Primò; quia ceteri contractus sic possunt celebrari. Secundò; quia sic potest administrari Sacramentum Penitentiae. Ad fundamentum autem Pontii respondet, credendum esse testimonio solius interpretis, quia non est testis, sed declarator electus communi contrahentium consensu. Et sicut in Matrimonio admittuntur testes infames; & alii, qui in aliis causis non admitterentur; ita etiam admitti debet testis mediatas, qui in aliis causis fortè non admitteretur.

Sed quid Pontius ad fundamenta Sanchii? Respondet, ad exercendum officium judicis sufficere, quòd judex cognoscat causam per se, vel per alium. Similiter ad faciendum contractum, quòd partes cognoscant mutuum consensum per se, vel per alium; repugnat tamen, ut quis sit testis fidem faciens de his, quæ novit per interpretem, cum debeat de-

ponere de his, quæ novit per proprium sensum, & quibus præsens fuit.

Quidquid sit de his duabus sententiis, quæ sit alteri præferenda, de quo proprio loco, saltem ex jam dictis patet, non duci efficac argumentum à Matrimonio per interpretem, ad Confessionem per interpretem. Et aliunde certum est, tali casu Confessionem inadæquatè fieri in præsentia Confessarii. Unde autem constat, Clementem damnasse hujusmodi Confessionem, & non potius illam, quæ adæquatè fieret in absentia Confessarii? Possimum cum accusatio fiat, ut fatetur Lugo supra n. 70. quando interpretis loquitur, tunc enim Confessarius percipit delicta; Confessio autem quid aliud est, quàm accusatio?

Dices; communi judicio testes illi non existimant se, aut ab aliis existimantur interpretes moribundi, quoad præsentem Confessionem, sed solam testes voluntatis præterita, ut etiam colligitur ex Leone Papa, & Arauficano. Unde ante Decretum Clementis censebatur in tali casu à Doctoribus communiter Confessio fieri absentis. Ipsæque Clemens declaravit Card. Bellarmino, nec non Petro Lombardo Archiepiscopo Armachano, se non intendisse suo Decreto hunc casum comprehendere; quæ declaratio fuisse utique impertinens, si Pontifex putasset Confessionem talem non fieri absentis. Ita Herincx part. 4. tract. 4. disp. 3. n. 73.

Respondetur; communi judicio testes illi existimantur testes voluntatis præterita, ut colligitur ex Leone Papa, & Arauficano; ergo non sunt quasi interpretes moribundi quoad præsentem Confessionem, negatur Confessio; immo quia testes, ideo quasi interpretes; nam testimonium illud est quasi accusatio penitentis, talis, qualis pro tunc haberi potest; testimonium, inquam, illud, non secundum se spectatum; sed quatenus conjunctum voluntati moraliter perseveranti in præsentia Confessarii.

Atque ut verum esset, quod dicit Herincx, nempe, ante Decretum Clementis censebatur in tali casu à Doctoribus communiter Confessio fieri absentis; liquet profecto, quòd, emergente novâ aliqua difficultate, sæpè læpiùs DD. aliter incipiant sentire, & loqui, quàm antea sentiebant, & loquebantur. Igitur Confessionem, quam ante Decretum, quando nulla erat controversia de ejus valore, censebant, & vocabant Confessionem absentis factam, ut distinguitur contra Confessionem, quæ communiter immediatè fit ab ipso penitente Confessario præsentis, postmodum occasione Decreti Clementis Nonnulli inceperunt existimare & vocare Confessionem præsentis factam per interpretem.

Nec ideo impertinens fuit declaratio Pontificis, immo maximè pertinens; quia eorum non

85. Non ducitur efficac argumentum à Matrimonio per interpretem, ad Confessionem per interpretem.

Lugo.

86. Objectio ex Herincx.

Respondet.

82. Quamvis non sit testis in propria causa, non debet credi.

non satis ex verbis Decreti constaret, de qua Confessione absenti facta Pontifex loqueretur, planè conveniens erat, ad tollendum omne dubium, ut declararet mentem suam, id est, quam Confessionem ipse existimaverit fieri absenti, & non præsenti, quando dedit suum Decretum. Declaravit autem Pontifex, Confessionem in casu nostro non comprehendi suo Decreto; utique quia censebat eam non fieri absenti, sed præsenti.

87. Tertia responsio ad Decretum Clem. ex Lugone. Si dixeris; equidem propter primum argumentum Lugonis non placet hæc responsio: per me licet, & sub jectio tertiæ responsionem, quam excogitavit Lugo supra n. 72. dicens, Decretum Clementis loqui de Confessione stricta, id est, de accusatione, quæ in actu secundo aliquis se judicialiter accusat, ut quando reus in judicio interrogatus, confitetur jurisdictionem suam crimen coram Judice, & Notario. At verò Leo Papa, & Concilia supra adducta, in magis universali significatione, quæ extenditur ad ea, quæ præcedunt, ut cum reus dicit: *Ego volo confiteri meum delictum, de quo sum accusatus*; vel quando ad hunc finem vocat Judicem, & Notarium, ut audiat ejus Confessionem, quo facto dici judicialis, quia videlicet ordinatur ad judicem, & est pars judicii, & materia illius.

Probatur responsio. Probat autem Cardinalis suam responsionem; quia cum Decretum Clementis odiosum sit, debet in sensu magis stricto intelligi, & ratio, inquit, id suadet, ideo enim Confessio sacramentalis requirit præsentiam Confessarii, quia per illam satisfacit penitens obligationi, quam ex Christi præcepto habet, sistendi se coram legitimo judice, & confitendi sua delicta: hæc autem obligatio non est nisi ad Confessionem strictam & explicitam, quæ juxta leges etiam est actus personalis, qui debet fieri coram judice, comparando personaliter in judicio: Hucusque Cardinalis.

88. Impugnatur ab Herincx. Sed hæc responsio non subsistit (inquit Herincx supra n. 75.) nam posset penitens circumstantibus explicare sua peccata in speciali, per eisdem explicanda Sacerdoti adventuro, nec tamen ideo minus, immo potius poterit absolvi. Quod verò auctoritates asserunt sufficere, quod infirmus ostenderit confitendi desiderium, intelligitur dictum ampliativè, quasi dicerent, etiam illud tantum ostenderit, est absolvendus. Estque ipsum tunc Confessio seu accusatio propriè dicta, sed tacita seu implicita. Dicitur autem desiderium seu petitio Confessionis; tum quia hoc modo solet vocari ab ipsis infirmis absente Confessario, tum quia est desiderium confitendi peccata in

specie, cujusmodi Confessio per se est necessaria. Hæc ille.

Sed nunquid Lugo negat, infirmum, qui in speciali explicasset sua peccata circumstantibus, per eisdem explicanda Sacerdoti adventuro, non posse absolvi? Aut negat, illud desiderium seu votum Confessionis esse propriè dictam accusationem? Neutiquam. Quid ergo? Negat Cardinalis, illud desiderium confitendi seu votum Confessionis, esse strictè dictam accusationem, id est, talem accusationem, per quam penitens possit satisfacere obligationi, quam ex Christi præcepto habet sistendi se coram legitimo judice, & confitendi sua delicta, & per consequens videtur affirmare, infirmum, qui in speciali explicasset sua peccata circumstantibus, per eisdem explicanda Sacerdoti adventuro, quamvis posset absolvi ratione, quæ infirmus, qui solum explicasset desiderium confitendi; equidem non satisfacit præcepto divino Confessionis, sed, si supervixerit, iteratò debere explicare omnia sua peccata in specie ac sigillatim Sacerdoti præsentem. Quod an verum sit, quaestio est realis; quaestio autem de nomine magis, quàm de re; in talis Confessio debeat dici facta præsenti, vel absenti.

Hoc certum habemus, Clementem VIII. noluisse suo Decreto aut invalidare, aut prohibere Absolutionem infirmis, si per se, vel per alios ostenderit desiderium confitendi; proinde ipsemet declaravit Archiepiscopo Armachano, qui in epistola quadam, & responsio, dato ad Coninck 6. Junii Anno 1624. in fine sic scribit: *Sed quoad posteriorem quaestionem, cum non tantum suæ certissimum, Clementem Pontificem non intendisse damnare seu prohibere, quod quisquam per litteras seu intervencium Confessario absenti declararet se velle ei confiteri, id est, cum accessisset, ut confiteatur; sed etiam mihi semper fuerit persuasissimum, quod incidente casu, qui in quaestione illa exprimitur, Confessarius possit ac debeat sacramentum absolvere, iuxta antiquos Canones, & ubinatum veteri Doctrinam S. Leonis Pape in sua citata Decretali, in qua, quod agat de sacramentali Absolutione, etiam intellexit S. Thomas 3. p. q. 84. a. 3. ad 2. Hoc ipsum privatim communicavi Clementi Pontifici, illi, postquam in officio S. Inquisitionis imprecata esset interpretatio sui Decreti, à Theologo quodam facta, tanquam non esset in eo damnata ac prohibita utraque divisim pars proposita quaestioni; ac respondit mihi sua sanctitas, non fuisse sibi propositum damnare seu prohibere, quod Absolutio sacramentalis impendatur incidente casu, expresso in posterius illa quaestione. Sic testor Anno 1624. 6. Junii, nisi aliter hinc feci ante annos aliquot.*

PETRUS LOMBARDUS Archiepiscopus Armachanus, Præm. Regni Hibernia.

Quam.

Quamvis autem in eadem Epistola dicatur, Clementem VIII. meritò damnasse ac prohibuisse suo Decreto, licere per litteras seu inter-

Enimverò sententia, quæ affirmat, valere Confessionem factam absenti, dummodo Absolutio detur in presentia, post Decretum Clementis VIII. defensa fuit Lovanii Anno 1607. 22. Augusti Præsede Eximio Domino M. N. Joanne Clario S. Theologiæ Doctore, ut refert Præpositus q. 4. n. 73. Qui ibidem n. 78. asserit ex Decreto Clementis nihil concludi pro invaliditate Sacramenti; quia summus Pontifex solum determinat, non licere ita confiteri, atque ita solum damnat & prohibet praxim, nihil verò decernit de invaliditate Absolutionis, quod ipsemet declaravit Cardinali Bellarmino; & Cardin. significavit Lessio 19. Aprilis Anno 1608. addens se idem sentire; scilicet, in prædicto Decreto non agi de validitate, vel invaliditate Absolutionis; quia solum dicitur non licere.

Hæc omnia à prædicto P. Lessio partim ad me scripta Lovanium, cum ibi agerem; partim sunt annotata occasione Conclusionum, quibus Anno 1607. ibidem præfederalam, contra quas, tamquam contrarias Decreto Pontificio, quidam infurrexerat, & Theses in Urhem miserat; unde prædictum Patrem, quæsi disputationi interfuerat, per litteras rogavi, ut inquireret, num Theses quidquam contra Decretum Pontificium continerent, qui in Urbe diserte intellexit, Pontificem non voluisse quidquam in alterutram partem decernere quoad Absolutionis validitatem. Hucusque Præpositus.

Cui si objicias: si talis Confessio sit illicita; ergo erit invalida, quia non potest quis instituire validam Confessionem, si in eadem mortaliter peccat. Respondet neg. Conf. si consequens intelligatur, quantum est ex natura & institutione hujus Sacramenti, cum fieri possit, ut aliquis, ignorans prædictum modum esse illicitum, ita confiteatur, & quidem integrè, qui de cetero sit dispositus; & proinde validè absolvetur, siue Sacerdos absolvens, in eo peccet, siue ratione ignorantia, vel inadvertentiæ inculpata excusetur. Hæc ille.

Quidni ergo ita constens, & quidem integrè, per talem Confessionem satisfecerit præcepto divino? Noli dubitare, si non dubites de illa Pontificis declaratione.

Si rursum inferas: ergo ex illo Decreto non probatur invaliditas Absolutionis datæ in absentia. Transeat totum. Ex quo ergo? Respondet Præpositus q. 6. n. 16. ex forma: Ego

te absolvo; nam particula, Te, ex sensu, & usu omnium, atque ad eò ex proprietate verbi, designat personam præsentem; ad quam sermo & vox humana dirigitur; ergo ad veritatem formæ, atque ad eò ad ejus valorem requiritur, ut persona, quæ absolvitur, sit præsens; quemadmodum forma Consecrationis Eucharistiæ ad sui valorem requirit materiam consecrabilem præsentem, quia proprietates demonstrativas, id exigat.

Nec obstat, quòd forma proferri possit more Græcorum: Absolvatur servus Christi, quia cum talis forma debeat æqui valere formæ consecrati, debet saltem confusè dirigi ad præsentem.

Non obstat etiam; quòd scribentes ad aliquem absentem, interdum utamur particula, Te, Te salutant tui, Me tibi commendo &c. quia id fit, quòd fictione quadam censeamur cum præsentem agere. Ceterum humanà voce non utimur particula, Te, nisi persona, cui loquimur, sit verè præsens. Constat autem ex dictis, formam hujus Sacramenti humanà voce proferendam, & nos per eam sermonem dirigere ad poenitentem, eique loqui. Hactenus Præpositus.

Sed si verum est, quòd ibidem docet n. 15. videlicet, comprehendi Decreto Pontificis etiam articulum mortis, negari potest Consequentia, quam supra gratis admisimus; non quòd Pontifex ibi aliquid explicitè decernat de invaliditate Absolutionis; sed quia prohibendo illam sub pena excommunicationis latæ sententiæ, etiam pro articulo mortis, nimis manifestè significat, eam esse, aut saltem à se judicari invalidam, ut argumentatus factè 3. concl. 5. Vide ibi dicta.

Interim invenio Theses, defensas Antwerpæ in Collegio Societatis Jesu Anno 1651. 11. Aug. Præsede R. P. Michæle van Trielt, in quibus Thesis 6. de Poenit. in fine sic lego: Confessionis usus, quo absenti Absolutio impendatur, cum Decreto Clementis VIII. damnatur, ut scandalosus & temerarius, non videtur comprehendere casum, quo in extrema necessitate id fieret sub conditione.

Alias habeo Theses, defensas Lovanii in Collegio Societatis Jesu 24. Novemb. Anno 1655. Præsede R. P. Jacobo van Calloen, quarum Thesis 10. in medio loquitur sub hac forma verborum: Invalidè absens absolvitur. Non videtur tamen hereticam, dicere, Absolutionem absenti impensam, levissimè videri probabilem. Qui sic locuti sunt de Absolutione absenti impensa, quid putas dixissent de Confessione absenti facta?

Dices: si ideo Absolutio absenti impensa sit invalida, quia est prohibita etiam in articulo mortis; erit similiter invalida Confessio absenti facta, quoniam eodem Decreto prohibita etiam in articulo mortis.

Hhhh 3 Resp.

94. Alia solutio

95. Instantia

ft necessi-
um, qui
unilanti-
eti adven-
illud de-
fle propriè
quid ergo?
confitendi
dictam ac-
mè, per
obligationi,
sistendi se
sua de-
mare, in-
peccata Sa-
olvi eà ra-
licafset de-
satisfecisse
, si super-
sua pecc-
i præfenti,
3; quaffio
re; an ta-
fenti, vel
em VIII.
aut pro-
e, vel per
di; prout
machano,
dato ad
se scri-
o, cum non
ipsum non
uspian per
sententi de-
a, an ei con-
uissimum,
expressum,
litem absol-
tatem in
Decretis
Absolutione,
3. ad 2.
i Pontificis,
improbata
go quodam
a ac prohib-
nis; ac re-
proprium
ramentalitè
steriori illa
3; nisi ad-
s Archi-
mas Regni
Quam-

Solvitur.

Resp. vel illa Confessio facta est absenti, ex intentione obtinendi Absolutionem ab absente, vel ex intentione obtinendi Absolutionem à presente. Si primum; sicut prohibetur in extremis talis Absolutio, ita etiam talis Confessio; & per consequens tam Absolutio, quam Confessio est invalida, quia Confessio valida debet fieri per ordinem ad Sacramentum validum. Sin autem secundum elegeris; sicut Absolutio in praesentia tali casu non est prohibita in articulo mortis, quando alia Confessio est impossibilis, ita nec Confessio in absentia. Et veluti Absolutio in tali casu est illicita extra necessitatem, ita quoque Confessio. An autem foret valida, si daretur; non video, quid efficaciter obster.

Manet ergo vera prima pars Conclusionis: *Confessio absenti facta, non semper est invalida*; quia non in extrema necessitate, quando Confessio in praesentia Sacerdotis non est possibilis, si tali casu debeat dici Confessio fieri absenti, ut communius loquuntur Theologi, & non potius fieri praesenti, ut Nonnulli volunt. Conclusio itaque loquitur cum Multis. Nihil autem vetat sentire cum paucis; etiam extra necessitatem, quando posset fieri Confessio praesenti, adhuc valere Confessionem factam absenti; ex intentione obtinendi Absolutionem à presente.

96. Ceterum quae hic ab Aliquibus pertractantur, de Absolutione moribundi, qui nulla dedit signa, saltem videntibus vel audientibus circumstantibus, differo in commodiorem locum. Haec impraesentiarum sufficiant de Confessione secreta & vocali. Pauca subijcio de Confessione pura & fideli, acturus de Confessione integra, quae quaestionem habet molestissimam, Sectione seq. Igitur pro Confessione pura, id est, quae fit ex pura intentione placandi Deum, obediendi Ecclesiae, fugiendi animae periculum &c. ponitur

Quae sit pura Confessio.

CONCLUSIO V.

Confessio, quae principaliter fieret propter vanam gloriam, aut alium finem venialiter malum, non esset invalida.

97. Finis mortalis invalidat Absolutionem.

Dico, *Venialiter malum*; quia intentio finis mortalis, v. g. fornicationis, est peccatum mortale, ut patet; ergo necessario impedit Contritionem, quae est dolor de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cetero, sine qua tamen Contritione Absolutio est invalida, prout suppono ex alibi dictis.

Confiteri propter finem venia-

lis impedit Contritionem, & per consequens

invalidat Absolutionem, quoniam & illa intentio peccatum mortale est. Respondeo de hoc quaeritur, & quamvis Nonnulli id affirmant; communis tamen sententia inter Recentiores Theologos istud peccatum mortale non agnoscat; & per consequens agnoscat validam Absolutionem. Licet enim aliqua sit inordinatio, & aliquis abusus rei sacrae, velle illam facere propter vanam gloriam, aut alium finem venialiter malum, cum principaliter sit destinata & dicata cultui divino; equidem non satis probatur, quod sit inordinatio & abusus gravis; & aliunde fieri potest, ut omnia necessaria ad Sacramentum adhibeantur; ergo nihil obstat, quod minus talis Confessio sit valida, & exinde valida Absolutio.

Contrarium asserit Sylvester V. *Confessio* 1. n. 7. ibi. Qui principaliter confitetur propter inanem gloriam, vel ne notetur in populo, aut alium malum finem, peccat mortaliter petendo Absolutionem; propter injuriam, quam facit Sacramento, pervertendo finem ejus, & illud annullando; non enim valet talis Confessio, nec est sacramentalis; quia de essentia ejus est, quod fiat spe veniae.

Resp. inanis gloria non excludit spem veniae, nisi aliunde probetur invaliditas hujusmodi Confessionis; sed eadem Confessio fieri potest principaliter propter inanem gloriam, & secundario autem spe veniae; & quamvis per-versio illa finis sit peccaminosa, tamquam injuriosa Sacramento, cujus finis principalis debet esse spes veniae; attamen quod sit injuria notabilis, unde constat?

Hercule non omnem abulum rei sacrae esse mortalem, nimis stylverum est, quam ut indicet aliquam probationem. Quae enim res magis sacra, quam Sacramentum Eucharistiae? Tamen certum est, non omnem abulum Eucharistiae esse mortalem; & communis sententia docet, non esse peccatum mortale sumere Eucharistiam ob finem venialem, de quo egimus disp. 4. sect. 10. conc. 9. quanto minus est peccatum mortale, ob finem venialem confiteri, quod est Sacramentum longe imperfectius?

Dices; confentio non esse peccatum mortale, nihilominus impedit veram Attritionem, quia actus supernaturalis, qualis debet esse vera Attritio, non potest imperari ab actu malo, qualis est intentio vanae gloriae. Patet; quia actus supernaturalis debet esse bonus & honestus; Attritio autem, quae imperatur, est mala, saltem extrinsece & denominative, ab illa intentione vanae gloriae.

Respondet Arriaga disp. 38. n. 48. eo calidius non posse illam Attritionem oriri ab eo fine, quia ad illum est plane impertinens; sed ab alio actu disparato, quo homo non vult Deum graviter offendere; qui actus non habetur ullo modo ex intento vanae gloriae, sed per accidens.